

Biuletyn IPN nr 12/2017

Grudniowy numer „Biuletynu IPN” skoncentrowany jest na dwóch tematach: rocznicy wprowadzenia stanu wojennego oraz 75. rocznicy powstania Żegoty.

W bloku tekstów dotyczących stanu wojennego przedstawiamy m.in. jak wyglądały pierwsze dni po 13 grudnia '81 w Łodzi; jakie były reakcje świata na masakrę górników w kopalni „Wujek”; młodzieżowe oblicze oporu w Szczecinie; „ćwiczenia wojskowe” jako szczególnie dotkliwą formę internowania opozycjonistów; sylwetki Piotra Rzewuskiego i Stanisława Możejki, którzy – każdy na swój sposób – konsekwentnie walczyli z komuną.

Z okazji 75. rocznicy Żegoty przypominamy: postać wybitnej pisarki, inicjatorki pomocy dla Żydów – Zofii Kossak-Szczuckiej; powołanie i losy Rady Pomocy Żydom „Żegota”; stosunek Polskiego Państwa Podziemnego do Zagłady; przykłady ratowania Żydów przez siostry szarytki, a także przez rodzinę Radziwiłłów; i wreszcie współczesne formy upamiętniania Polaków ratujących Żydów.

W numerze ponadto: Politechnika Lwowska jako kuźnia kadr II Rzeczypospolitej i losy Polaków, którzy pozostali na tej uczelni po wojnie; w rubryce „Ludzie wolności” sylwetka Jána Langoša; zamieszczamy też relację z wizyty w Domu Historii Europejskiej.

Do numeru dołączono DVD z **koncertem *Pamiętamy*** o masakrze w kopalni „Wujek”.

- [Zasady prenumeraty „Biuletynu IPN” obowiązujące w 2017 r.](#)
- [Formularz zamówienia prenumeraty „Biuletynu IPN”](#)
- [Zamawianie numerów archiwalnych „Biuletynu IPN”](#)

SPIS TREŚCI

Stan wojenny - Pamiętamy

Leszek Próchniak – „Precz z komunistyczną juntą”. Pierwsze dni stanu wojennego w Łodzi w relacjach mieszkańców

Grzegorz Majchrzak – Świat patrzy. Reakcje zagraniczne na pacyfikację „Wujka”

Michał Siedziako – Akademicki Ruch Oporu w stanie wojennym w Szczecinie

Kamila Churska-Wołoszczak, Katarzyna Maniewska, Piotr Wiejak – I nazywali to Wojskiem Polskim...

Sylwetki

Kinga Hałacińska – Solidarność na ulicach (o Piotrze Rzewuskim)

Artur Kubaj – Walka, upór i osamotnienie. Stanisław Możejko (1954–2017)

Paweł Skibiński – Boży szaleniec w czasach Zagłady. Zofia Kossak-Szczucka

Żegota - 75. rocznica

Marcin Urynowicz – Rada Pomocy Żydom „Żegota”

Jan Żaryn – Polskie Państwo Podziemne wobec Zagłady (1942–1945)

Anna Zechenter – Szarytki otworzyły drzwi Żydom

[Sprawiedliwi wzorem człowieczeństwa. Z dr. Mateuszem Szpytmą, zastępcą Prezesa IPN, pomysłodawcą i pierwszym szefem Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów, a także honorowym członkiem Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych wśród Narodów Świata rozmawia Maciej Foks](#)

Polskie rodziny

Agnieszka Łuczak – Zasady w czasach pogwałcenia zasad. Radziwiłłowie w XX wieku

Komentarze historyczne

Sławomir Kalbarczyk – Politechnika Lwowska 1844-1914: „kuźnia kadr” Drugiej Rzeczypospolitej

Piotr Olechowski – Polacy na sowieckiej uczelni. Politechnika Lwowska po 1946 roku

Ludzie wolności

Andrzej Grajewski – Solidarny w wielu wymiarach. Ján Langoš (1946–2006)

Miejsce na mapie

BIULETYN IPN:

Kolegium:

dr hab. Adam Dziuba,
dr Wojciech Frazik,
dr hab. Waldemar Grabowski,
dr Kazimierz Krajewski,
dr Mariusz Krzysztofiński,
dr Sebastian Ligarski,
dr Agnieszka Łuczak,
dr Marcin Majewski,
dr hab. Filip Musiał,
dr Wojciech Muszyński,
Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz,
Anna Zechenter

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813,
wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
dr Filip Gańczak
(filip.ganczak@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiewski
(jakub.golebiewski@ipn.gov.pl),
Romuald Niedzielko –
zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedzielko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Andrzej Sujka (andrzej.sujka@ipn.gov.pl),
Piotr Życieński – fotoreporter

Sekretariat:

Maria Wiśniewska
(tel. 22 5818819,
maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny:

Sylwia Szafrąńska

Projekt okładki i łamanie:

Kasia Dzedzic-Boboli

Adres redakcji:

ul. Wołoska 5, 02-675 Warszawa

Adres do korespondencji:

ul. Wołoska 7, 02-675 Warszawa

Galeria

Czytelnia

Filmoteka

Relacje

Nagrania audio

Wystawy

PLIKI DO POBRANIA

[SPIS TREŚCI NUMERU \(pdf, 1.47 MB\) 06.12.2017 11:24](#)
[BIULETYN IPN 12/2017 \(pdf, 43.57 MB\) 30.01.2019 15:09](#)